

อุปสรรคเชิงมนทัศน์ประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของผู้นำประเทศไทย¹

Conceptual Metaphors of The Nation in Thai Leader's New Year Speeches¹

จื่อเซา ชุย², ภาคท เตียมตัน³
Zhichao Cui², Pakapot Thiamthan³

Received: March 11, 2025

Revised: July 27, 2025

Accepted: August 5, 2025

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปสรรคเชิงมนทัศน์ประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของผู้นำประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์รัฐบาลไทย ROYAL THAI GOVERNMENT และเพลย์ลิสต์ “คำกล่าวสุนทรพจน์” ของช่อง “ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล” จาก YouTube จำนวน 9 ฉบับ และอาศัยแนวคิดอุปสรรคเชิงมนทัศน์ของเลคคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ผลการวิจัยพบว่า ถ้อยคำอุปสรรคที่ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2566 ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา สะท้อนอุปสรรคเชิงมนทัศน์ทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] และ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] โดยสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองต่าง ๆ ที่มีต่อประเทศชาติของผู้นำประเทศไทย เช่น มองว่าประเทศชาติเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีความรัก ความสามัคคี และความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างประชาชนกับผู้นำประเทศ เป็นผู้เดินทางที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคและมุ่งสู่เป้าหมายแห่งสันติสุขและความเจริญรุ่งเรือง เป็นสมรภูมิที่ต้องเผชิญหน้าและต่อสู้กับภัยคุกคามและความท้าทาย เป็นสิ่งก่อสร้างที่ต้องได้รับการร่วมกันสร้าง บูรณะ ฟื้นฟู และพัฒนาให้มีความมั่นคงและยั่งยืน และเป็นเครื่องจักรที่ต้องอาศัยการทำงานอย่างสอดประสานของชิ้นส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศชาติไปข้างหน้า ทั้งนี้ การใช้อุปสรรคเชิงมนทัศน์ในคำกล่าวสุนทรพจน์ดังกล่าวไม่เพียงสะท้อนแนวคิดในการบริหารประเทศของผู้นำประเทศไทยเท่านั้น หากยังเป็นเครื่องมือในการสื่อสารทางการเมืองที่มีพลังในการปลุกเร้าอารมณ์และความรู้สึกรวมของประชาชนในการมีส่วนร่วมกับการกิจเพื่อชาติ รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำประเทศไทย ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ในคำกล่าวสุนทรพจน์ดังกล่าว

คำสำคัญ: อุปสรรคเชิงมนทัศน์, ประเทศชาติ, สุนทรพจน์, ประยุทธ์ จันทร์โอชา

Abstract

This article aims to examine conceptual metaphors of the nation in New Year speeches delivered by Thai leader. The data comprise nine speeches collected from the Royal Thai

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาและอุดมการณ์ในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของผู้นำประเทศไทยและจีน” (This article is part of the thesis entitled “Language and Ideology in Thai and Chinese Leaders’ New Year Speeches”.)

² นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Graduate Student, Department of Thai, Faculty of Humanities, Chiang Mai University) E-mail: zhichao_cui@cmu.ac.th

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (Ph.D., Lecturer, Department of Thai, Faculty of Humanities, Chiang Mai University) E-mail: pakapot.th@cmu.ac.th

Government's official website and the “คำกล่าวสุนทรพจน์” playlist on the “ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล” YouTube channel, analyzed using the conceptual metaphor theory proposed by Lakoff and Johnson (1980). The findings reveal that metaphorical expressions used to convey the concept of the nation in the New Year speeches by General Prayut Chan-o-cha from 2015 to 2023 reflect five types of conceptual metaphors: 1) THE NATION IS A FAMILY, 2) THE NATION IS A TRAVELER, 3) THE NATION IS A BATTLEFIELD, 4) THE NATION IS A CONSTRUCTION, and 5) THE NATION IS A MACHINE. These metaphors embody various perspectives of the Thai leader on the nation. For example, the nation is depicted as a large family characterized by love, unity, and strong bonds between citizens and the leader; a traveler overcoming obstacles to achieve peace and prosperity; a battlefield confronting threats and challenges; a construction requiring collaborative building, restoration, and sustainable development; and a machine relying on the harmonious functioning of its components to move forward. The use of conceptual metaphors in these speeches not only reflects the leader's vision for governance but also serves as a powerful political communication tool, evoking emotional resonance and fostering a sense of collective responsibility among citizens. Furthermore, it enhances the public image of the Thai leader and constitutes a linguistic strategy for conveying ideologies embedded in these speeches.

Keywords: Conceptual Metaphor, Nation, Speech, Prayut Chan-o-cha

บทนำ

ธีรยุทธ บุญมี (2547, น. 49) ได้กล่าวว่า “ชาติ” เป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียว (homogeneity) และความเป็นมาตรฐานเดียวกัน พร้อมมีหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ปลุกเร้าความรู้สึกผูกพัน ทำให้รู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกัน จนเกิดพลังในการแข่งขันที่เข้มข้นในระบบการเมืองระหว่างประเทศ สำหรับการบริหารราชการแผ่นดินและ ผู้ได้บังคับบัญชาของผู้นำประเทศ การสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวกับประเทศชาติให้กับประชาชนไปตามเจตจำนงทางการเมืองในลักษณะดังกล่าวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่ได้เป็นเพียงการอธิบายสภาพของประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นการสะท้อนถึงยุทธศาสตร์และความปรารถนาที่จะพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนในอนาคต จนนำไปสู่ การส่งเสริมความสามัคคีระหว่างประชาชน สร้างความชอบธรรมทางการเมือง และสร้างภาพลักษณ์ของประเทศชาติ ต่อมนุษยชนภายใต้อุดมการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังข้อความต่อไปนี้

“ประชาชนทุกคน คือ พันธุ์เดียวกันที่ร่วมกันขับเคลื่อนประเทศให้เจริญรุดหน้าในทุกด้าน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความพร้อม มีศักยภาพในการร่วมกันดูแลบ้านเมืองของเราให้มีเสถียรภาพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และมีความสุข”

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

เมื่อพิจารณาข้อความที่ปรากฏในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2559 ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรีไทยข้างต้น สังเกตได้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีทัศนคติต่อประเทศชาติว่า ประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศชาติ ซึ่งคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ในลักษณะดังกล่าวถือเป็นถ้อยแถลงในวาระสำคัญระดับชาติที่ผู้นำประเทศมักใช้เป็นโอกาสในการสะท้อนภาพรวมของประเทศ ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ แนวคิด และค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นการพูดต่อหน้าสาธารณชนในวงกว้าง ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมเกี่ยวกับสถานการณ์ของประเทศชาติและชักจูงประชาชนให้คล้อยตาม ร่วมมือ และลงมือกระทำในสิ่งที่เป็นครรลองอันดีงามและเป็นประโยชน์กับประเทศชาติ โดยมีลักษณะเป็นแบบแผนและมีความประณีตทั้งเนื้อหาและภาษาที่ใช้

เมื่อพิจารณาลักษณะการใช้ภาษาของข้อความดังกล่าว พบว่าปรากฏการใช้อุปมาอุปไมยที่เปรียบเทียบให้ “ประชาชนทุกคน” เป็นเหมือน “พื้นเพือง” พร้อมปรากฏถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “ขับเคลื่อน” ที่ใช้กับ “ประเทศ” ต่างแสดงให้เห็นถึงอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] ซึ่ง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีคนที่ 29 ของประเทศไทย เป็นผู้หนึ่งที่สืบทอดอำนาจต่อเนื่องมานานถึง 9 ปีผ่านกลไกรัฐธรรมนูญและวุฒิสภาแต่งตั้ง โดยมีพื้นเพเป็นทหารและมีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูและรักษาความสงบของประเทศชาติภายหลังรัฐประหารของปี พ.ศ. 2557 พร้อมทั้งนำประเทศไทยกลับสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างเหมาะสมและเติบโตไปได้ อย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนด้วยความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และความยึดมั่นในผลประโยชน์ของประชาชน และประเทศชาติเป็นสำคัญ ทั้งนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีลักษณะเฉพาะในการใช้ภาษาที่แตกต่างจาก นายกรัฐมนตรีในระบอบประชาธิปไตยที่มักเน้นการใช้ภาษาทางการเมืองในเชิงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขณะที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มักใช้ภาษาที่สะท้อนแนวคิดเชิงอำนาจ การควบคุม และการสั่งการ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้นำในบริบทหลังรัฐประหาร ทำให้ถ้อยแถลงมีลักษณะเฉพาะที่สามารถสะท้อนอุดมการณ์ทางการเมืองและรูปแบบภาวะผู้นำในบริบทพิเศษของสังคมไทย นอกจากนี้ วาสนา นาน่วม (2558) ยังกล่าวถึงความสามารถอันโดดเด่น ในด้านการพูด การสอน การเขียนการเรียงความ และการวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยมีการใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่ายในการสื่อสารกับประชาชน โดยเฉพาะการใช้อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์อัน หลากหลายที่ช่วยให้ผู้ฟังประชาชนสามารถสร้างจินตภาพและเกิดความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการจะสื่อได้อย่างเป็น รูปธรรม ทำให้การสื่อแทนความคิดของตนมีสีสันมากยิ่งขึ้น จนเกิดพลังในการถ่ายทอดความคิด เปลี่ยนมุมมองของผู้ฟังประชาชน สื่ออุดมการณ์ จนกระทั่งสามารถโน้มน้าวชักจูงใจผู้ฟังประชาชนให้คล้อยตาม

เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980) ได้กล่าวไว้ว่า อุปมาอุปไมย (metaphor) เป็นการเปรียบเทียบ ความเหมือนกันของสองสิ่งที่เป็นสมาชิกของต่างกลุ่มความหมาย โดยสิ่งทีนำมาเป็นแบบเปรียบเทียบมักเป็นสิ่งที่มีความ เป็นรูปธรรม ใกล้เคียง และเป็นที่ยึดเหนี่ยวหรือเคยมีประสบการณ์เกี่ยวข้องมาก่อน เพื่อใช้ในการอธิบายหรือทำความเข้าใจ อีกสิ่งหนึ่งที่ถูกเปรียบเทียบเป็นนามธรรม ขับเคลื่อน โกลตัว หรือไม่เคยมีประสบการณ์ร่วมมาก่อน โดยอุปมาอุปไมยไม่ได้ ปรากฏเพียงในภาษาเชิงวาทศิลป์เท่านั้น แต่ปรากฏทั่วไปในชีวิตประจำวัน ซึ่งพื้นฐานของระบบความคิดของมนุษย์ก็มี ลักษณะเป็นแบบอุปมาอุปไมย เรียกว่า อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ (conceptual metaphor) โดยมีบทบาทสำคัญในการทำให้ ความเข้าใจโลก รวมไปถึงการควบคุมความคิด การกระทำ จนกระทั่งรายละเอียดต่าง ๆ ที่ธรรมดาที่สุดใน ชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้น อุปมาอุปไมยต่าง ๆ จึงสามารถเกิดขึ้นภายใต้ประสบการณ์ที่ผู้ใช้ภาษาได้รับรู้ สังคม และ สร้างขึ้นมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งในโลก รวมทั้งความคิด ความเชื่อ และสังคมวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาด้วย

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์แล้ว พบว่า มีงานวิจัยในมิติด้านการเมืองอยู่หลายชิ้น เช่น งานวิจัยเรื่อง “รูปภาษาแสดงอุปมาอุปไมยในข่าวการเมือง” ของพิชญ บางเขียว (2544) เรื่อง “การศึกษา อุปมาอุปไมยเรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณคดีปริชาน” ของอุษา พงษ์ชัยวิบูลย์ (2544) เรื่อง “อุปมาอุปไมยที่ นักการเมืองไทยใช้: การศึกษาตามแนววรรณคดีปริชานและวัจนปฏิบัติศาสตร์” ของรัชชัญญา กลิ่นน้ำหอม (2551) เรื่อง “มนทัศน์การเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า” ของบุญยเสนาอ ตริวิเศษ (2560) เรื่อง “[ชาติ คือ มนุษย์]: อุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์ในวาทกรรมของหลวงวิจิตรวาทการ” ของอุมาวัลย์ ชาติไอยรานนท์ (2560) เรื่อง “เปรียบเทียบ อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์การเมืองไทย: กรณีศึกษาการเมืองการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2566” ของธีรวิภา แสงอินทร์ (2566) เรื่อง “อุปมาอุปไมยในวาทกรรมการเมืองไทยในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562: การวิเคราะห์อุปมาอุปไมยเชิงวิพากษ์” ของนิภาดา โพธิ์เรือง (2566)

อนึ่ง เมื่อพิจารณางานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศแล้ว พบงานวิจัยทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศ เช่น งานวิจัยเรื่อง “แนวคิดในการบริหารประเทศ ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์: การศึกษาวิเคราะห์สุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2501 – 2506” โดย ยุทธยา หมื่นสาย (2546) เรื่อง “A Comparative Study between Chinese and Thai Leaders’ New Year Speeches” โดย เจียง (Jiang, 2016) เรื่อง “วาทกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย : กรณีศึกษาสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีไทย” โดย ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว (2556) เรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่มาจากการยึดอำนาจภายใต้วิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง” โดย ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์ (2562)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาทั้งงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอุปลักษณะเชิงมนทัศน์และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศแล้ว ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของผู้นำประเทศไทย

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยมุ่งเน้นศึกษาว่าผู้นำประเทศไทยมีการนำแบบเปรียบหรือมนทัศน์ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมประเภทใดบ้างมาใช้ในการอธิบายหรือทำความเข้าใจเรื่องประเทศชาติ ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงลักษณะการใช้อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่สร้างจินตภาพของประเทศชาติ และสะท้อนมุมมองหรือระบบความคิดเบื้องหลังของผู้นำประเทศไทยในบริบทที่ต้องการสื่อความหมายให้กับประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนผ่านอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในกลวิธีทางภาษาที่สามารถสื่ออุดมการณ์ทางการเมืองและสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2566 ของผู้นำประเทศไทย

วิธีการวิจัย

1. สืบค้น ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปลักษณะเชิงมนทัศน์และสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศ
2. เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำอุปลักษณะที่เกี่ยวกับประเทศชาติจากคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2566 ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรียุคไทย จากเว็บไซต์รัฐบาลไทย ROYAL THAI GOVERNMENT และเพลย์ลิสต์ “คำกล่าวสุนทรพจน์” ของช่อง “ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล” จาก YouTube จำนวน 9 ฉบับ โดยจะพิจารณาเฉพาะถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏอย่างน้อย 5 ครั้ง หรือมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 ถ้อยคำอุปลักษณะในอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติแต่ละประเภท
3. วิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติที่สะท้อนจากถ้อยคำอุปลักษณะดังกล่าว โดยอาศัยแนวคิดอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ของเลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff & Johnson, 1980)
4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

เมื่อวิเคราะห์ถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของผู้นำประเทศไทยที่ถูกเลือกมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจที่เกี่ยวกับมนทัศน์ประเทศชาติแล้ว พบว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรีไทย มีการเลือกใช้ถ้อยคำอุปลักษณะที่จัดอยู่ในวงความหมายของครอบครัว การเดินทาง การต่อสู้ การก่อสร้าง และเครื่องจักร สามารถแสดงอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] และ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว]

อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวกับครอบครัวมาใช้เป็นแบบเปรียบหรือมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจมนทัศน์ประเทศชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบหรือมนทัศน์ปลายทาง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบถ้อยคำอุปลักษณะที่จัดอยู่ในวงความหมายของครอบครัว ได้แก่ “พี่น้อง” “เรา” “รักและหวงแหนชาติบ้านเมืองของเรา” “ผดุงประเทศไทยไว้ให้ลูกหลานต่อไป” “พลังแห่งความรัก ความสามัคคีที่ยิ่งใหญ่” “พลังจิตอาสา” “ความรักและความเอื้ออาทร” “พวกเราชาวไทย” “ส่งมอบกำลังใจ” “ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือคนไทยด้วยกัน” “ความสามัคคีปรองดอง” “น้ำหนึ่งใจเดียวกัน” “ช่วยเหลือ” “ดูแล” “พระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นที่รักเทิดทูนของพวกเราชาวไทย” “พระมหากษัตริย์คุณ” “คนไทยทั้งชาติ” “พร้อมใจกันถวายความจงรักภักดี” “ความรัก ความผูกพัน และความจงรักภักดี” “พสกนิกร” และ “มิชชันนารี” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผมขอให้ปีใหม่นี้คือการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของพี่น้องคนไทยในการทำสิ่งที่ดีเพื่อประเทศไทยของ **เรา** ทุกท่านต้องช่วยกัน ขอให้พี่น้องนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ด้วย **ความเรียบง่าย ไม่ประมาท ไม่ฟุ้งเฟ้อ รักและหวงแหนชาติบ้านเมืองของเรา เพื่อผดุงประเทศไทยไว้ให้ลูกหลานต่อไป**

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2558)

ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “พี่น้อง” “เรา” “รักและหวงแหนชาติบ้านเมืองของเรา” และ “ผดุงประเทศไทยไว้ให้ลูกหลานต่อไป” ที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอุปมาอุปไมยเชิงโน้มน้าว [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] โดยสะท้อนความพยายามของผู้นำประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศชาติที่ว่า ประเทศไทยเปรียบเสมือนครอบครัวใหญ่ของประชาชนชาวไทยทุกคน และทุกคนเปรียบเสมือนสมาชิกของครอบครัวนี้ ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบญาติพี่น้องและต่างมีหน้าที่ในการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ร่วมกันดูแลและรักษาความเป็นอยู่ของครอบครัวด้วยความรัก ความหวัง และความเสียสละ โดยผู้นำประเทศไทยเลือกใช้คำสรรพนามร่วมกันระหว่างตนเองและประชาชนคำว่า “เรา” เพื่อสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมและแสดงความเป็นเจ้าของร่วมกันของประเทศชาติ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าเป็นผู้มีบทบาทในการใช้ความรัก ความหวงแหนเพื่อดูแลและขับเคลื่อนประเทศร่วมกับผู้นำประเทศมากกว่าผู้รับคำสั่งจากผู้นำอำนาจ ขณะที่ถ้อยคำที่ว่า “ลูกหลาน” ยังแสดงให้เห็นถึงภาพของประชาชนชาวไทยในอนาคตว่าเป็นสมาชิกครอบครัวรุ่นต่อไปที่ต้องได้รับการปกป้องและดูแล ซึ่งช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจทางอารมณ์ให้ประชาชนเกิดความสำนึกในหน้าที่ต่อประเทศชาติในฐานะมรดกของครอบครัวที่ต้องถ่ายทอดสู่ลูกหลาน อันมีผลในการกระตุ้นจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบข้ามรุ่นของประชาชน นอกจากนี้ ในตัวอย่างข้างต้นยังปรากฏการใช้คำชวนให้ประชาชนปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเปรียบเสมือนการให้คำแนะนำแก่สมาชิกในครอบครัวในการดำรงชีวิตในฐานะผู้นำครอบครัว โดยมีเป้าหมายเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของครอบครัวประเทศชาติ ทั้งนี้ การใช้อุปมาอุปไมยในลักษณะดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยเสริมสร้างความรักชาติ ความสามัคคี และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้กับประชาชนเท่านั้น หากยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำประเทศกับประชาชนให้อยู่บนพื้นฐานของความหวัง และความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ในปีพุทธศักราช 2561 ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้เกิดเหตุการณ์ขึ้นมากมาย บางเหตุการณ์ทำให้ **เรา** ได้เห็นถึงพลังแห่งความรัก ความสามัคคีที่ยิ่งใหญ่ และพลังจิตอาสาของพี่น้องประชาชนคนไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานจิตใจของคนไทยที่มีความรักและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รวมถึงความต้องการที่จะมีส่วนร่วมช่วยให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุข ในวันขึ้นปีใหม่นี้จึงเป็นนิมิตหมายที่ดีในการเริ่มต้นไปสู่สิ่งใหม่ด้วยจิตใจที่อิ่มเอมไปด้วยความสุข ความสดชื่น โดยนำสิ่งดี ๆ ในปีที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2561)

ข้อความในตัวอย่างดังกล่าวปรากฏการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “พี่น้องประชาชนคนไทย” พร้อมปรากฏด้วย “พลังแห่งความรัก ความสามัคคีที่ยิ่งใหญ่” “พลังจิตอาสา” รวมถึง “ความรักและความเอื้ออาทร” ล้วนแสดงให้เห็นถึงอุปมาอุปไมยเชิงโน้มน้าว [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] ซึ่งในมุมมองของผู้นำประเทศไทย ประเทศชาติมีลักษณะเหมือนครอบครัวใหญ่ที่สมาชิกทุกคนมีความรัก ความสามัคคี และความปรารถนาดีต่อกัน รวมถึงการร่วมแรงร่วมใจเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของส่วนรวม ทั้งนี้ ช่วยสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์แบบเครือญาติและการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสมัคคีปรองมอดในลักษณะของครอบครัวเดียวกัน ซึ่งมีผลในการเสริมสร้างพลังของการมีส่วนร่วมในสังคมและกระตุ้นให้เกิดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

ในปีพุทธศักราช 2564 ที่ผ่านมา **พวกเราชาวไทย**ต้องพบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ หลายอย่าง เราต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เราต้องประสบกับอุทกภัยในหลายพื้นที่ ผมขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของข้าราชการ บุคลากร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัคร และ **พี่น้องชาวไทยทุกคน** ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไข บรรเทาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้ง **ส่งมอบกำลังใจ** และ **ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือคนไทยด้วยกัน** ทำให้ได้เห็นถึงพลังแห่งความรักและความสามัคคีที่มีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในจิตใจคนไทยทุกคน จนวันนี้พวกเราสามารถเดินหน้าก้าวพ้นอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ด้วยดี (ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2565)

การใช้ถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “พวกเราชาวไทย” และ “พี่น้อง” บ่งชี้ให้เห็นถึงการทำความเข้าใจในทัศนคติประเทศไทยผ่านมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งเป็นลักษณะของอุปสรรคเชิงมโนทัศน์ [ประเทศไทย คือ ครอบครัว] โดยมองว่าครอบครัวใหญ่นั้นมีสมาชิกที่เป็นพี่น้องร่วมสายเลือด และมีความสัมพันธ์ในครอบครัวอันใกล้ชิดและผูกพัน การที่ “ส่งมอบกำลังใจ” และ “ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือคนไทยด้วยกัน” จึงไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือทางสังคมหรือหน้าที่พลเมืองทั่วไปเท่านั้น แต่เป็นพฤติกรรมที่แฝงด้วยความรัก ความห่วงใย และความสามัคคี เสมือนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวที่ต้องร่วมแรงร่วมใจกันฝ่าฟันอุปสรรคไปด้วยกัน ซึ่งการใช้อุปสรรคเชิงมโนทัศน์ในลักษณะดังกล่าวมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของประเทศและมีจิตสำนึกร่วมในการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใต้สถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ

ในศักราชใหม่นี้ ถือเป็น การเริ่มต้นสิ่งใหม่ โดยนำเอาประสบการณ์ในปีที่ผ่านมาเป็นบทเรียน ในการปรับวิถีชีวิต เพื่อที่จะได้ดำรงตนอยู่ด้วยความมีสติ รอบคอบ ไม่ประมาท และตั้งมั่นใน **ความสามัคคีปรองดอง เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน** อันจะเป็นประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติ โดยรวม

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2565)

ถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ความสามัคคีปรองดอง” ถือเป็นลักษณะสำคัญที่คาดหวังจากสมาชิกในครอบครัวซึ่งต้องพึ่งพา เข้าใจ และให้อภัยซึ่งกันและกัน ขณะเดียวกันถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “น้ำหนึ่งใจเดียวกัน” ยังเป็นถ้อยคำที่สะท้อนให้เห็นถึงภาพของความสัมพันธ์สามัคคีและการมีจิตใจเป็นหนึ่งเดียวกันของประชาชน ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้กับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่มีความผูกพันแน่นแฟ้นและพร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทุกสถานการณ์ เมื่อนำมาใช้ในการอธิบายมโนทัศน์ประเทศไทย จึงแสดงมุมมองของผู้นำประเทศไทยที่ว่า ประเทศชาติมีลักษณะเป็นเหมือนครอบครัวที่สมาชิกต้องมีความปรองดอง ไม่แตกแยกหรือขัดแย้งกัน และดำรงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างกลมกลืน ซึ่งจะช่วยรักษาความมั่นคงและสันติสุขของประเทศชาติโดยรวม

ในโอกาสนี้ ผมขอขอบคุณเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร และอาสาสมัครทุกท่าน ที่ปฏิบัติงานอยู่ตามแนวชายแดนหรือพื้นที่รุกรันดารห่างไกลและพื้นที่ประสบภัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ ในการ **ช่วยเหลือ ดูแล** ชีวิตและทรัพย์สินของ **พี่น้อง**ประชาชนให้อยู่ในความปลอดภัยเป็นอย่างดีตลอดทั้งปีที่ผ่านมา

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2566)

ตัวอย่างข้างต้นปรากฏถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ช่วยเหลือ” “ดูแล” และ “พี่น้อง” ที่ถูกเลือกมาใช้เพื่อทำความเข้าใจประเทศไทย สะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคเชิงมโนทัศน์ [ประเทศไทย คือ ครอบครัว] ซึ่งเปรียบเทียบให้ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น พลเรือน ตำรวจ และทหาร กับประชาชนเป็นเหมือนสมาชิกร่วมเชื้อสายใน

ครอบครัวที่มีหน้าที่ดูแลและห่วงใยกัน ซึ่งในสายตาของผู้นำประเทศไทย การสร้างความสัมพันธ์ภายในประเทศให้เปรียบเสมือนครอบครัวที่อบอุ่น แข็งแรง และมีความสุขนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ จึงมุ่งมั่นส่งเสริมให้คนในสังคมรวมเป็นหนึ่งเดียวอย่างกลมเกลียว มีความสัมพันธ์ทางอารมณ์และหน้าที่ดูแลซึ่งกันและกันตั้งครอบครัวใหญ่ โดยเฉพาะผู้ปกครองมีหน้าที่ปกป้อง ดูแล และรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของสมาชิกทุกคนในครอบครัวเดียวกัน

อนึ่ง อุปลักษณ์เชิงมนโฑศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] มิได้ปรากฏเฉพาะตัวอย่างในระดับของประชาชนเท่านั้น หากยังสามารถสังเกตได้จากตัวอย่างที่สะท้อนมนโฑศน์ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ของผู้นำประเทศไทยอีกด้วย เนื่องจากสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหนึ่งในสามสถาบันหลักที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชาติไทย โดยประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาโดยตลอด นับตั้งแต่ยุคเริ่มก่อรูปความเป็นชาติในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนถึงปัจจุบันที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สังคมไทยจึงมีความผูกพันกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะศูนย์รวมจิตใจของพลกนิกรชาวไทยสืบเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ อีกทั้งสถาบันพระมหากษัตริย์ยังมีบทบาทสำคัญต่อประเทศชาติทั้งในด้านการเมือง การปกครอง ศาสนา และสังคมวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ช่วงเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยของเราได้ประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช **พระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นที่รักเกิดขุนของพวกเราชาวไทย** ได้เสด็จสวรรคต ซึ่งนำความโศกเศร้าอาลัยกันทั่วทั้งประเทศ แม้พระองค์ท่านได้เสด็จสวรรคตแล้ว แต่พวกเราชาวไทยแต่ยังคงรำลึกถึง**พระมหากษัตริย์** อย่างหาที่สุดมิได้ และมีความเศร้าอาลัยตราบนิรันดร์ ดังนั้น เพื่อเป็นการแสดงความสำนึกใน**พระมหากษัตริย์** อย่างหาที่สุดมิได้ ผมขอให้พี่น้องประชาชนชาวไทยได้ดำเนินการตามแนวทางพระราชดำริเรื่องความพอเพียง เพื่อความเป็นสิริมงคลและความเจริญของตัวเอง และร่วมขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2560)

จากตัวอย่างข้างต้น นอกจากปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “พี่น้อง” แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “พระเจ้าแผ่นดินผู้เป็นที่รักเกิดขุนของพวกเราชาวไทย” และ “พระมหากษัตริย์” ซึ่งสามารถสะท้อนอุปลักษณ์เชิงมนโฑศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] ได้อย่างชัดเจน โดยผู้นำประเทศไทยมองว่า ในครอบครัวแห่งราชอาณาจักรไทย พระมหากษัตริย์เปรียบเสมือนพ่อของแผ่นดินหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นที่เคารพรัก ในขณะที่ประชาชนเปรียบเสมือนลูกหลานที่พร้อมใจกันแสดงความอาลัยและรำลึกในพระมหากษัตริย์ ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์และประชาชนจึงถูกอธิบายในลักษณะเดียวกันกับความสัมพันธ์ทางสายเลือดที่ลึกซึ้งและเปี่ยมด้วยความผูกพันทางอารมณ์

ในปีพุทธศักราช 2562 ที่ผ่านมา ถือได้ว่าเป็นปีมหามงคล และปีแห่งความปลื้มปีติยินดีของ**คนไทยทั้งชาติ** ที่ได้**พร้อมใจกันถวายความจงรักภักดี** เถลิงพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามพระราชประเพณี นับเป็นสวัสดิมงคลของประเทศชาติและประชาชน แสดงให้เห็นถึง**ความรัก ความผูกพันและความจงรักภักดี** ของประชาชนชาวไทยที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์มาอย่างยาวนาน

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2562)

ในตัวอย่างข้างต้น ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “คนไทยทั้งชาติ” ที่ได้ “พร้อมใจกันถวายความจงรักภักดี” และแสดง “ความรัก ความผูกพัน และความจงรักภักดี” ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์นั้น แสดงให้เห็นถึงภาพของประเทศชาติในฐานะครอบครัวหนึ่งเดียวที่มีความรัก ความภักดี และความรู้สึกผูกพันต่อผู้นำทางจิตวิญญาณของครอบครัว คือ

พระมหากษัตริย์ ภายใต้สัญลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครั้ว] โดยมองว่าประชาชนเป็นเหมือนสมาชิกในครอบครั้วที่มีความรู้สึกร่วมและยึดโยงอยู่กับสถาบันหลักอย่างเหนียวแน่น ซึ่งอุปลักษณะนี้มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในประเทศชาติ อีกทั้งยังสื่อถึงความภาคภูมิใจร่วมกันในฐานะสมาชิกในครอบครั้วเดียวกันที่ได้เฉลิมฉลองช่วงเวลาสำคัญของ “บ้านเรา” หรือ “ประเทศชาติของเรา”

เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2564 ผมขอส่งความปรารถนาดีมายังพี่น้องประชาชนทุกท่าน และขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าพร้อมใจกันตั้งจิตอธิษฐานอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล และทวยอำนาจทั้งมวล โปรดอภิบาลประทานพรให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ทรงพระเจริญด้วยพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ทรงพระเกษมสำราญ พระบรมเดชานุภาพแผ่ไพศาลทั่วทุกทิศานุทิศ สถิตเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าแก่เหล่าพสกนิกรชาวไทยตราบนาน

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2564)

กระบวนการการใช้สัญลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครั้ว] ในตัวอย่างข้างต้น แสดงออกผ่านถ้อยคำอุปลักษณะ เช่น “พี่น้อง” “พสกนิกร” และ “มิ่งขวัญร่มเกล้า” โดยถ้อยคำเหล่านี้สะท้อนวิธีทำความเข้าใจประเทศชาติด้วยมนทัศน์ที่เกี่ยวกับครอบครั้วของผู้นำประเทศไทย ซึ่งผู้นำประเทศไทยในฐานะหัวหน้าครอบครั้วหรือผู้ปกครองได้แสดงความปรารถนาอันดีต่อประชาชนและสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยวางบทบาทให้ประชาชนชาวไทยเป็นดังสมาชิกในครอบครั้วเดียวกันที่มีพุทธศาสนา ความเชื่อ และสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยกัน ถ้อยคำอุปลักษณะที่ว่า “พสกนิกร” และ “มิ่งขวัญร่มเกล้า” ยังสื่อถึงความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์แบบในครอบครั้ว โดยเฉพาะการเปรียบพระมหากษัตริย์เป็นเหมือนร่มโพธิ์ร่มไทรที่คุ้มครองประชาชนซึ่งเป็นเหมือนลูกหลานให้ดำรงชีวิตด้วยความร่มเย็นเป็นสุข

ทั้งนี้ ตัวอย่างอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ครอบครั้ว] ที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ทั้ง 3 ตัวอย่างข้างต้นช่วยสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำประเทศไทยในการส่งเสริมความเคารพและความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อันเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐบาลในการปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์และการธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคมและจิตใจของประชาชน

2. อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง]

อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวกับการเดินทางมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจมนทัศน์ประเทศชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบมนทัศน์ปลายทาง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบถ้อยคำอุปลักษณะที่จัดอยู่ในวงความหมายของการเดินทาง ได้แก่ “เข้าสู่” “ไปตามโรดแมป” “ไปสู่” “บรรลุเป้าหมาย” “เดินทางสู่” “ก้าวสู่” “กลับไป” และ “เดินทางก้าวพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในปี 2559ที่กำลังจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำเป็นต้องมีความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วโลกได้ ในส่วนของการดำเนินการไปตามโรดแมประยะที่ 1 และ 2 ในปัจจุบัน เพื่อจะไปสู่ระยะที่ 3 ที่จะมีรัฐบาลเลือกตั้งที่มีธรรมาภิบาล รัฐบาลมีความตั้งใจที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในการเดินทางสู่การเลือกตั้ง ทั้งการร่างรัฐธรรมนูญและการทำประชามติ เพื่อสร้างความพร้อมที่จะก้าวสู่สังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ไม่อยากให้ทุกอย่างกลับไปที่เดิม

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปลักษณ์ที่ปรากฏในวงความหมายของการเดินทาง ได้แก่ “เข้าสู่” “ไปตาม” “โรดแมป” “ไปสู่” “บรรลุเป้าหมาย” “เดินทางสู่” “ก้าวสู่” และ “กลับไป” เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศชาติในรูปแบบอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] โดยผู้นำประเทศไทยมองว่า การบริหารประเทศที่มีแผนขั้นตอนดำเนินการของรัฐบาลมีลักษณะเป็นเหมือนการเดินทางตามโรดแมปหรือแผนที่นำทางที่เป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่สามารถแสดงถนนเส้นทางที่นำทางไปแต่ละขั้นก่อนที่จะไปถึงเป้าหมายการเดินทาง ได้แก่ การเลือกตั้งที่มีธรรมาภิบาล ซึ่งต้องผ่านจุดพิภพระหว่างทางหรือด้านต่าง ๆ เช่น การร่างรัฐธรรมนูญและการทำประชามติ ก่อนที่จะไปถึงจุดหมายปลายทาง ได้แก่ สังคมประชาธิปไตยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ถ้อยคำที่ว่า “ก้าวสู่” ยังสะท้อนถึงความเคลื่อนไหวไปข้างหน้า แทนที่จะหยุดนิ่งหรือถอยหลัง ซึ่งสอดคล้องกับถ้อยคำที่ว่า “ไม่ยากให้ทุกอย่างกลับไปเหมือนเดิม” ที่แสดงถึงการปฏิเสธการเดินทางย้อนอดีตที่นำไปสู่ความขัดแย้งและสภาพบ้านเมืองอันไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้ อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์นี้จึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการอธิบายนโยบายของรัฐบาล โดยทำให้มนทัศน์ที่เป็นนามธรรม เช่น การปฏิรูปประเทศหรือการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย สามารถเข้าใจได้ง่ายผ่านภาพของการเดินทางที่จับต้องได้ พร้อมสะท้อนถึงอุดมคติของความก้าวหน้าและการไม่ย้อนกลับซึ่งเป็นแนวคิดหลักที่อยู่เบื้องหลังของการบริหารประเทศภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

ประชาชนทุกคน คือ พันธุ์พืชสำคัญที่ร่วมกันขับเคลื่อนประเทศให้เจริญรุดหน้าในทุกด้าน เพื่อ **ก้าวสู่** การเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความพร้อม มีศักยภาพในการร่วมกันดูแลบ้านเมืองของเราให้มีเสถียรภาพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และมีความสุข

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “ก้าวสู่” ของตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงการก้าวเท้าเคลื่อนไปยังจุดหมายปลายทางซึ่งปรากฏในวงความหมายของการเดินทาง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำรูปภาษาดังกล่าวมาใช้เพื่ออธิบายการพัฒนาประเทศชาติผ่านอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] กล่าวคือ ในมุมมองของผู้นำประเทศไทย ประเทศชาติเปรียบเสมือนผู้เดินทางที่กำลังดำเนินการเดินทางไปข้างหน้า ส่วนการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีขีดความสามารถ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ความพร้อม และศักยภาพในการร่วมกันสร้างประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และมีความสุขนั้นเปรียบเสมือนจุดหมายปลายทางที่ต้องไปให้ถึงบนเส้นทางแห่งการพัฒนา โดยประเทศชาติต้องเคลื่อนไหวอย่างมีจังหวะและต่อเนื่อง จึงจะสามารถไปถึงจุดหมายปลายทางนั้นได้ ทั้งนี้ อุปลักษณ์ดังกล่าวช่วยสร้างจินตภาพของประเทศชาติในฐานะผู้เดินทางที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการเคลื่อนตัวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของผู้นำประเทศไทยที่จะนำพาประเทศชาติมุ่งหน้าไปสู่อนาคตที่ดีอีกด้วย

ในปีพุทธศักราช 2564 ที่ผ่านมา พวกเราชาวไทยต้องพบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ หลายอย่าง เราต้องเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เราต้องประสบกับอุทกภัยในหลายพื้นที่ ผมขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของข้าราชการ บุคลากร เจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน อาสาสมัคร และพี่น้องชาวไทยทุกคน ที่มีส่วนร่วมในการแก้ไข บรรเทาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งมอบกำลังใจและยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือคนไทยด้วยกัน ทำให้ได้เห็นถึงพลังแห่งความรักและความสามัคคีที่มีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในจิตใจคนไทยทุกคน จนวันนี้พวกเราสามารถ **เดินทางก้าวพ้นอุปสรรคต่าง ๆ** มาได้ด้วยดี

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2565)

ถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “เดินทางก้าวพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ” ที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] ซึ่งเป็นถ้อยคำที่ปรากฏในวงความหมายของการเดินทางและมีความหมายว่าเคลื่อนพ้นอยู่นอกเขตใดเขตหนึ่ง อธิบายได้ว่า สถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และอุทกภัยที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ ถูกผู้นำประเทศไทยเปรียบเทียบให้เหมือนสิ่งกีดขวางระหว่างเส้นทางของผู้เดินทาง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับโคลนตมที่ทำให้ผู้เดินทางติดตัวอยู่นั้น ยากที่จะหลุดพ้นออกมาได้ และเคลื่อนที่ไปข้างหน้า การที่ประเทศไทยสามารถเดินทางก้าวพ้นอุปสรรคเหล่านี้ได้จึงเปรียบเสมือนความสำเร็จในการฟันฝ่าปัญหาระหว่างทาง นอกจากนี้ พลังแห่งความร่วมมือร่วมใจ ความรัก และความสามัคคีของประชาชนทุกภาคส่วนยังเปรียบเสมือนแรงผลักดันให้ผู้เดินทางหลุดพ้นจากพื้นที่ติดขัดและสามารถเคลื่อนต่อไปสู่เส้นทางใหม่ได้อย่างมั่นคง ดังนั้น จึงสะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้นำประเทศไทยที่มองว่า ประเทศชาติเป็นหน่วยที่มีชีวิตเคลื่อนไหวได้ และสามารถเผชิญอุปสรรคหรือความท้าทายได้เช่นเดียวกับบุคคล ซึ่งต้องการพลังใจและความร่วมมือจากประชาชนในการก้าวเดินต่อไป การใช้อุปสรรคเชิงมนทัศน์ในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่สามารถสื่อสารให้ประชาชนเห็นภาพของสถานการณ์ที่ยากลำบากของประเทศชาติอย่างเข้าใจได้ง่ายเท่านั้น แต่ยังเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของประเทศ และมีบทบาทร่วมในการนำพาประเทศชาติก้าวพ้นอุปสรรคไปสู่เป้าหมายร่วมกันในอนาคต

3. อุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ]

อุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวกับการต่อสู้มาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจมนทัศน์ประเทศชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบมนทัศน์ปลายทางจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบถ้อยคำอุปสรรคที่จัดอยู่ในวงความหมายของการต่อสู้ ได้แก่ “ยืนหยัดต่อสู้” “ลุกขึ้นสู้” “อาวุธ” “ชัยชนะ” “ชัยชนะเหนือสงคราม” และ “เอาชนะอุปสรรคนานัปการ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

องค์ประกอบสำคัญในการสร้างความมั่นคงของประเทศชาตินั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ที่จะยืนหยัดต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

จากตัวอย่างข้างต้น ปรากฏถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ยืนหยัดต่อสู้” ที่จัดอยู่ในวงความหมายของการต่อสู้สะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] ได้อย่างชัดเจน โดยในสายตาของผู้นำประเทศไทย การพัฒนาประเทศและการรับมือกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มีลักษณะเป็นเหมือนการต่อสู้ในสมรภูมิที่ต้องอาศัยความอดทนและความกล้าหาญของนักรบแต่ละคน ปัญหาอุปสรรคจึงถูกมองว่าเป็นศัตรูหรือภัยคุกคามที่ต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมแรงร่วมใจยืนหยัดต่อสู้อย่างแข็งแกร่ง ขณะที่ความมั่นคงของประเทศเปรียบเสมือนชัยชนะหรือผลสำเร็จหลังการสู้รบ ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติจึงไม่ได้เป็นเพียงผู้ร่วมมือทั่วไป แต่ถูกเปรียบเทียบกับนักรบที่ยืนหยัดอยู่แนวหน้าในสมรภูมิแห่งการต่อสู้ ทั้งนี้ อุปสรรคในลักษณะนี้มีส่วนช่วยในการทำให้ผู้ฟังประชาชนตระหนักถึงความจริงจังของสถานการณ์ และกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวในการต่อสู้เพื่อประเทศชาติ

ปี 2563 ที่กำลังจะผ่านพ้นไปถือเป็นปีที่ท้าทายและยากลำบากที่สุดปีหนึ่งของทั้งโลกและของประเทศไทย ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจ และสังคมอย่างสาหัส ... ผมขอให้เราคนไทยทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันลุกขึ้นสู้กับการแพร่ระบาดของโรคร้ายนี้อีกครั้ง ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด และทำด้วยความภูมิใจว่าแม้เพียงสิ่งเล็กน้อยที่เราทำในทุกวัน ทั้งการใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา หมั่นล้างมืออยู่เสมอ และรักษาระยะห่างทางสังคม เหล่านี้คือภารกิจเพื่อชาติและเพื่อพี่น้องร่วมชาติไทยของเรา

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2564)

ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “ลุกขึ้นสู้” ที่ปรากฏในวงความหมายเกี่ยวกับการต่อสู้ในตัวอย่างข้างต้นสามารถแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยผู้นำประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศชาติมีลักษณะเป็นเหมือนสมรภูมิ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่เข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทยนั้นจึงเป็นเหมือนศัตรู เนื่องจากว่าเป็นโรคร้ายที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจ และสังคมอย่างแสนสาหัส ผู้นำประเทศไทยจึงพยายามร้องขอให้ประชาชนชาวไทยทุกคนไม่เพิกเฉย แต่กลายเป็นนักรบลุกขึ้นมาต่อสู้กับโรคร้ายดังกล่าวเพื่อเอาชนะ โดยใช้ความร่วมมือร่วมใจ ความรับผิดชอบ และความรักชาติเป็นอาวุธในการต่อสู้กับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาวุธที่สำคัญของเรา คือความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนไทยทั่วประเทศ ผมเชื่อมั่นว่า หากคนไทยทุกคนร่วมมือกันเต็มที่เหมือนที่ผ่านมาเราจะสามารถผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ได้ ด้วยพลังที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย นั่นคือความแข็งแกร่งของคนไทยที่พร้อมจะทำงานร่วมกัน เคารพและรับฟังซึ่งกันและกัน มีความรักห่วงใยกัน คนไทยที่พร้อมเสียสละความสะดวกสบายส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2564)

ตัวอย่างข้างต้นปรากฏถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “อาวุธ” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่จัดอยู่ในวงความหมายของการต่อสู้ ช่วยแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เปรียบเทียบให้ความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนไทยทั่วประเทศเป็นเหมือนอาวุธที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันหรือการต่อสู้ เมื่อประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ยากลำบาก ประชาชนในฐานะเจ้าของประเทศมีหน้าที่เป็นเหมือนนักรบในการฟันฝ่าต่อสู้กับสถานการณ์ที่ยากลำบากนั้น ๆ ที่เปรียบเสมือนศัตรูในสมรภูมิแห่งประเทศชาติ โดยต้องทำงานร่วมกัน มีความเคารพรักต่อกัน และรับฟังซึ่งกันและกันด้วยความสามัคคีกลมเกลียว เพื่อร่วมใจป้องกันบ้านเกิดเมืองนอนจากสถานการณ์ที่ยากลำบาก พร้อมทั้งสร้างประเทศชาติให้มีความแข็งแกร่งในทุกสถานการณ์ของวันข้างหน้า ซึ่งผู้นำประเทศไทยเชื่อว่าการหลอมรวมคนไทยทั่วประเทศให้เป็นหนึ่งเดียวกันนั้นจะมีความรักชาติเป็นจุดร่วม โดยสามารถทำให้ผู้ฟังประชาชนเกิดความยินยอมพร้อมใจในการเสียสละความสะดวกสบายส่วนตัวเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

ชัยชนะแรก คือ ชัยชนะเหนือสงคราม โควิดด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนทั้งชาติ เอาชนะอุปสรรคนานัปการ เสียสละ อดทน และร่วมมือกันทำตามคำแนะนำ และมาตรการด้านสาธารณสุข จนสามารถกลับมาประกอบอาชีพ ใช้ชีวิต และไปมาหาสู่กันได้แบบ New normal

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2566)

สำหรับตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงวิธีการสร้างความเข้าใจประเทศชาติของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผ่านกระบวนการการคิดในรูปแบบอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] โดยปรากฏการเลือกใช้รูปภาษาที่จัดอยู่ในวงความหมายของการต่อสู้ต่าง ๆ ได้แก่ “ชัยชนะ” “เหนือ” “สงคราม” และ “เอาชนะอุปสรรคนานัปการ” เนื่องจากว่าในระบบความคิดของผู้นำประเทศไทย อุปสรรคนานัปการที่รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีลักษณะเป็นเหมือนศัตรูที่จ้องทำร้ายมนุษย์และส่งผลกระทบต่ออารยธรรมชีวิตของประชาชนชาวไทย เพราะฉะนั้น ประชาชนชาวไทยทั้งชาติจึงมีลักษณะเป็นเหมือนนักรบที่ลุกขึ้นมาต่อสู้กับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสมรภูมิแห่งนี้ โดยใช้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเป็นอาวุธ จนสามารถเอาชนะสงครามโควิดและกลับมาใช้ชีวิตตามปกติได้

4. อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง]

อุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวกับการก่อสร้างมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบหรือมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจมนทัศน์ประเทศชาติซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบหรือมนทัศน์ปลายทาง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบถ้อยคำอุปลักษณ์ที่จัดอยู่ในวงความหมายของการก่อสร้าง ได้แก่ “สร้างความมั่นคง” “สร้างความเข้มแข็ง” “พัฒนาบ้านเมืองให้มีความเข้มแข็งอย่างถาวร” “สร้างชาติไทยให้แข็งแกร่ง” “เปิดประเทศ” และ “เจ้าบ้าน” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สำหรับการบริหารงานในยุคปัจจุบันนี้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในประเทศไทยเท่านั้น แต่ต้องดูสภาพแวดล้อมของประเทศเพื่อนบ้านและสถานการณ์ของโลกเป็นองค์ประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ระหว่างประเทศ กลุ่มประชาคมต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่เข้าใจบริบทของการเมืองและสังคมไทยมากนัก ... ทั้งนี้ องค์ประกอบสำคัญในการสร้าง**ความมั่นคง**ของประเทศชาตินั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ที่จะยืนหยัดต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ว่า “สร้างความมั่นคง” ของตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เปรียบประเทศชาติเป็นเหมือนอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่สามารถสร้างขึ้นได้ และต้องมีการวางแผนและลงมือทำ พร้อมทั้งอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการวางรากฐานและโครงสร้างอาคารให้แข็งแรงและยั่งยืน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนล้วนเปรียบเสมือนผู้ร่วมก่อสร้างที่จะสร้างสรรค์ประเทศชาติให้มีความมั่นคง เสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศที่เปรียบเสมือนสภาพภูมิอากาศหรือสภาพแวดล้อมของสถานที่ก่อสร้างซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการก่อสร้างอาคาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศต่างสามารถส่งผลต่อการพัฒนาและความมั่นคงของประเทศชาติได้ การบริหารงานของรัฐบาลจึงต้องพิจารณาปัจจัยเหล่านี้เพื่อปรับกลยุทธ์และแผนการบริหารประเทศให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ผมขอให้ปีใหม่ 2559 ที่กำลังจะมาถึง เป็นปีแห่งอนาคต ปีแห่งความร่วมมือด้วยความเข้าใจ ปีแห่งการ**สร้าง**ความ**เข้มแข็ง**ของพวกเราชาวไทย ปีแห่งความรักความสามัคคีกัน และเป็นปีที่**สร้าง**สรรค์และ**พัฒนา**บ้านเมืองให้มีความ**เข้มแข็งอย่างถาวร**

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการนำถ้อยคำอุปลักษณ์ที่จัดอยู่ในวงความหมายของการก่อสร้าง ได้แก่ สร้างความเข้มแข็ง” และ “พัฒนาบ้านเมืองให้มีความเข้มแข็งอย่างถาวร” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงอุปลักษณ์เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] โดยมีการเปรียบเทียบบ้านเมืองหรือประเทศชาติเสมือนเป็นสิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพที่สามารถสร้าง พัฒนา และทำให้เข้มแข็งได้ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของวัตถุทางกายภาพหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น บ้าน อาคาร หรือโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่ประชาชนชาวไทยมีลักษณะเป็นเหมือนเสา คาน หรือฐานราก จึงมีความจำเป็นในการเสริมโครงสร้างดังกล่าวให้มั่นคงแข็งแรง เพื่อให้ประเทศชาติที่เปรียบเสมือนสิ่งก่อสร้างนั้นสามารถทนทานต่อแรงกระแทกหรือปัญหาจากภายนอก นอกจากนี้ ผู้นำประเทศไทยยังมองว่า ประเทศชาติไม่เพียงแต่ต้อง สร้างเท่านั้น แต่ต้องดูแล ปรับปรุง ซ่อมแซม และพัฒนาให้คงอยู่ได้อย่างมั่นคงถาวร เหมือนการดูแลอาคารที่อยู่อาศัยให้อยู่ได้ในระยะยาว

ในพุทธศักราชใหม่ 2564 ที่กำลังจะมาถึง ขอให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนให้บังเกิดประโยชน์
สูงสุดทั้งต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อร่วมใจสร้างชาติไทยให้แข็งแกร่งในทุกสถานการณ์
(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2564)

ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “สร้างชาติไทยให้แข็งแกร่ง” ในตัวอย่างข้างต้นถูก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชานำมาใช้ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยเช่นเดียวกัน แสดงถึงอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ สิ่งก่อสร้าง] กล่าวคือ ในสายตาของผู้นำประเทศไทย ประเทศไทยมีลักษณะเป็นเหมือนสิ่งก่อสร้าง ขณะที่ประชาชนมีบทบาทเป็นเหมือนผู้ร่วมก่อสร้างที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งตนเองและส่วนรวม ซึ่งประโยชน์เหล่านี้ก็เปรียบเสมือนวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างที่มีความคงทนจนสามารถร่วมกันสร้างอาคารแห่งประเทศไทยให้แข็งแกร่งได้ ไม่ว่าจะต้องเผชิญกับสภาพภูมิอากาศเช่นใดก็ตาม

ชัยชนะแรก คือ ชัยชนะเหนือสงครามโควิดด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคน ทั้งชาติ เอาชนะอุปสรรคนานัปการ เสียสละ อดทน และร่วมมือกันทำตามคำแนะนำ และมาตรการด้านสาธารณสุข จนสามารถกลับมาประกอบอาชีพ ใช้ชีวิต และไปมาหาสู่กันได้แบบ New normal ซึ่งทั่วโลกให้การยอมรับและถือเป็นโมเดลแห่งความสำเร็จหนึ่งของโลก รวมทั้งสามารถเปิดประเทศ ต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่าเป้าหมาย 10 ล้านคน ยิ่งกว่านั้นเรายังสามารถสร้างความเชื่อมั่น และประสบความสำเร็จอย่างสูงในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค 2022 ตลอดจนการประชุมที่เกี่ยวข้องอื่นนับร้อยเวทีการประชุม และการเป็นเจ้าบ้านที่ดีของชาวไทยทั่วประเทศที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่ดีต่อการแสวงหาความร่วมมือระหว่างกันในทุกมิติ อีกทั้งยกระดับบทบาทของไทยในเวทีโลกให้โดดเด่นขึ้น

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2566)

ตัวอย่างข้างต้นมีการใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “เปิด” ซึ่งเป็นถ้อยคำที่มักปรากฏในวงความหมายของสิ่งก่อสร้าง พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เลือกใช้คำนี้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยด้วยอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ สิ่งก่อสร้าง] โดยเปรียบเทียบประเทศไทยให้เหมือนสิ่งก่อสร้างที่มีประตู และถ้อยคำที่ว่า “เปิดประเทศ” จึงถูกนำมาเพื่อเปรียบเทียบกับประตูหรือช่องทางของสิ่งก่อสร้างเพื่อให้ผู้คนสามารถเข้ามาใช้งานหรือมีส่วนร่วมได้ ในกรณีนี้หมายถึงการเปิดประเทศให้ชาวต่างชาติหรือผู้มาเยือนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับประเทศไทยทั้งในด้านการท่องเที่ยว การลงทุน และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำประเทศไทยที่จะยกระดับบทบาทของประเทศไทยบนเวทีโลก พร้อมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง ความพร้อม และความสามารถในการท่องเที่ยวและความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกมิติ ขณะเดียวกัน ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “เจ้าบ้าน” ที่ถูกนำมาเปรียบเทียบกับประชาชนชาวนาไทยนั้นสะท้อนให้เห็นถึงอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ สิ่งก่อสร้าง] เช่นกัน โดยมองว่าประเทศไทยเปรียบเสมือนบ้านหลังหนึ่ง ส่วนประชาชนชาวนาไทยทุกคนเปรียบเสมือนเจ้าของบ้านหรือเจ้าบ้าน ซึ่งมีหน้าที่ในการเปิดบ้านต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง รวมถึงการร่วมกันจัดระเบียบและดูแลบ้านให้น่าอยู่ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการต้อนรับและสร้างความประทับใจแก่แขกผู้มาเยือน อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ดังกล่าวจึงช่วยตอกย้ำถึงบทบาทของประชาชนชาวนาไทยในฐานะเจ้าของร่วมของประเทศไทยที่ต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลภาพลักษณ์ของประเทศไทยและร่วมมือกันรับมือกับสถานการณ์ระดับนานาชาติ จนยกระดับสถานะของประเทศไทยในเวทีโลก อันเป็นการส่งเสริมความรู้สึกรักเป็นเจ้าบ้านและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประเทศไทยโดยรวม

5. อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ เครื่องจักร]

อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ เครื่องจักร] เป็นการนำมนทัศน์ที่เกี่ยวกับเครื่องจักรมาใช้เป็นแบบเปรียบเทียบมนทัศน์ต้นทางเพื่ออธิบายหรือทำความเข้าใจมนทัศน์ประเทศไทยซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบมนทัศน์

ปลายทาง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบถ้อยคำอุปสรรคที่จัดอยู่ในวงความหมายของเครื่องจักร ได้แก่ “ฟันเฟือง” “ขับเคลื่อน” “แรงผลักดัน” และ “พลัง” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประชาชนทุกคน คือ **ฟันเฟือง**สำคัญที่ร่วมกัน**ขับเคลื่อน**ประเทศให้เจริญรุดหน้าในทุกด้าน เพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถ มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความพร้อม มีศักยภาพในการร่วมกันดูแลบ้านเมืองของเราให้มีเสถียรภาพ มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และมีความสุข

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2559)

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] ผ่านถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “ฟันเฟือง” และ “ขับเคลื่อน” กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เปรียบเทียบให้ประเทศชาติเป็นเหมือนเครื่องจักรที่เคลื่อนไหวได้และประชาชนชาวไทยทุกคนเป็นเหมือนฟันเฟืองที่เป็นชิ้นส่วนเครื่องจักรและมีบทบาทหน้าที่ในการรับส่งกำลัง ซึ่งเพียงแต่ต้องมีฟันเฟืองสองตัวหรือสองตัวขึ้นไปประกบเข้าหากันและทุกตัวทำงานร่วมกัน จึงจะสามารถรับส่งกำลังจนขับเคลื่อนเครื่องจักรทำงานได้ ดังนั้น ประชาชนแต่ละคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมมีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกันกับฟันเฟืองที่มีหน้าที่ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ ความพร้อม และศักยภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

ขอให้พี่น้องประชาชนชาวไทยได้นำความรู้และประสบการณ์ในปีที่ผ่านมา ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตในปีใหม่ 2560 นี้ ด้วยสติปัญญาและความไม่ประมาท ตลอดจนใช้ความสามัคคีและความร่วมแรงร่วมใจกันเป็น**แรงผลักดัน**ในการนำพาตัวเองและประเทศชาติอันเป็นที่รักของเราไปสู่อนาคตที่ดียิ่งขึ้น

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2560)

ในตัวอย่างข้างต้น พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาเลือกใช้ถ้อยคำอุปสรรคที่ว่า “แรงผลักดัน” ซึ่งหมายถึงพลังหรือกำลังกลที่ใช้ในการดันให้เครื่องจักรเคลื่อนไปข้างหน้า จึงเป็นถ้อยคำที่จัดอยู่ในวงความหมายของเครื่องจักร การนำถ้อยคำดังกล่าวมาสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมนทัศน์ประเทศชาติแสดงให้เห็นถึงอุปสรรคเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] โดยประเทศชาติถูกมองว่าเป็นระบบกลไกที่ต้องอาศัยพลังภายนอกหรือพลังร่วมกันของประชาชนในการขับเคลื่อน เช่นเดียวกับเครื่องจักรที่ไม่อาจทำงานได้หากไม่มีพลังงานหรือแรงขับเคลื่อนให้กลไกต่าง ๆ เคลื่อนไหว นอกจากนี้ การเปรียบเทียบให้ความสามัคคีและความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนเป็นเหมือนแรงผลักดันนั้นยังแสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้นำประเทศไทยที่ว่า ประเทศเป็นระบบที่ต้องการการทำงานประสานกันอย่างมีระเบียบและประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับชิ้นส่วนในเครื่องจักรที่ต้องทำงานสอดประสานกันเพื่อให้เครื่องจักรทำงานได้อย่างราบรื่น ซึ่งอุปสรรคเชิงมนทัศน์ดังกล่าวไม่เพียงแต่สร้างจินตภาพของประเทศที่ต้องการพลังในการเคลื่อนไหวเท่านั้น แต่ยังตอกย้ำถึงบทบาทของประชาชนในฐานะชิ้นส่วนสำคัญในระบบเครื่องจักรแห่งชาติด้วย

ผมเชื่อมั่นว่า หากคนไทยทุกคนร่วมมือกันเต็มที่เหมือนที่ผ่านมาเราจะสามารถผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบากนี้ไปได้ ด้วย**พลัง**ที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย นั่นคือความแข็งแกร่งของคนไทยที่พร้อมจะทำงานร่วมกัน เคารพและรับฟังซึ่งกันและกัน มีความรักห่วงใยกัน คนไทยที่พร้อมเสียสละความสะดวกสบายส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผมขอให้**พลัง**ที่สำคัญของประเทศไทยทวีคูณและแข็งแกร่งยิ่ง ๆ ขึ้น

(ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล, 2564)

ถ้อยคำอุปมาอุปไมยที่ว่า “พลัง” ที่ปรากฏในวงความหมายของเครื่องจักรของตัวอย่างข้างต้นถูก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นำมาเป็นแบบเปรียบเทียบเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยผ่านกระบวนการการใช้อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ เครื่องจักร] โดยมองว่าประเทศไทยเสมือนเครื่องจักรที่ต้องอาศัยพลังงาน เพื่อให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพลังที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทยนั้นก็คือคุณสมบัติอันดีของคนไทยทุกคน ซึ่งประชาชนชาวไทยทุกคนเปรียบเสมือนชิ้นส่วนแหล่งพลังงานหรือกลไกขับเคลื่อนที่หล่อเลี้ยงการทำงานของเครื่องจักรแห่งประเทศไทย หากประชาชนร่วมมือและประสานกันอย่างกลมกลืน ประเทศไทยก็จะมีพลังงานเพียงพอในการหมุนล้อเครื่องจักรให้ข้ามผ่านวิกฤตไปได้ ดังนั้น การเน้นการวิถึคุณและความแข็งแกร่งของพลังจึงบ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการมีแรงส่งอย่างมั่นคง ไม่หยุดชะงัก เปรียบเสมือนการเติมเชื้อเพลิงให้ระบบขับเคลื่อนของเครื่องจักรทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่ากำลังเผชิญกับความท้าทายอย่างไรก็ตาม

สรุปผลการวิจัย

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศไทยในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2566 ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรีไทยจากการวิเคราะห์ถ้อยคำอุปมาอุปไมยต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยในคำกล่าวสุนทรพจน์ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศไทยทั้งหมด 5 ประเภท ได้แก่ [ประเทศไทย คือ ครอบครัว] [ประเทศไทย คือ ผู้เดินทาง] [ประเทศไทย คือ สมรภูมิ] [ประเทศไทย คือ สิ่งก่อสร้าง] และ [ประเทศไทย คือ เครื่องจักร] ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองต่าง ๆ ที่มีต่อมนทัศน์ประเทศไทยของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

สำหรับอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ ครอบครัว] ผู้นำประเทศไทยมีการใช้มนทัศน์ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดและอบอุ่นอย่างครอบครัวในการอธิบายโครงสร้างของสังคมไทย โดยประเทศไทยถูกเปรียบเสมือนครอบครัวใหญ่ที่ประชาชนทุกคนเป็นสมาชิกที่มีสายใยเดียวกัน ผูกพันกันด้วยวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อทางศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจร่วมกัน รัฐบาลในฐานะผู้ปกครองครอบครัวจึงมิใช่เพียงผู้บริหาร แต่เป็นผู้ที่ต้องดูแล ร่วมทุกข์ร่วมสุข และหล่อเลี้ยงสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนให้ครอบครัวใหญ่แห่งนี้มีความรัก ความเข้าใจ และความสามัคคี ดังนั้น อุปมาอุปไมยนี้จึงทำหน้าที่ในการส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของประเทศของประชาชน และกระตุ้นจิตสำนึกในการเสียสละเพื่อส่วนรวม เสมือนคนในครอบครัวที่ต้องช่วยกันประคับประคองบ้านหลังเดียวกันให้อยู่รอดและเข้มแข็ง

สำหรับอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ ผู้เดินทาง] ผู้นำประเทศไทยมีการเปรียบเทียบการบริหารประเทศเป็นเหมือนการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องอาศัยความพากเพียร วิสัยทัศน์ และความร่วมมือร่วมใจระหว่างผู้นำประเทศกับประชาชน โดยการเดินทางสื่อถึงกระบวนการของการเปลี่ยนผ่าน การเคลื่อนไปข้างหน้า และการเผชิญอุปสรรคที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น โรคระบาดหรือภัยธรรมชาติ ที่ถูกเปรียบเป็นสิ่งกีดขวางที่ต้องก้าวผ่าน ผู้นำประเทศไทยจึงเลือกสื่อสารผ่านอุปมาอุปไมยในลักษณะนี้เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีความหวัง มีเป้าหมายร่วมกัน และตระหนักถึงบทบาทของตนในฐานะผู้ร่วมเดินทางที่ต้องมีความรัก ความสามัคคี เพื่อรวบรวมเป็นแรงผลักดันให้ประเทศไทยสามารถเคลื่อนไปสู่อนาคตที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สำหรับอุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ [ประเทศไทย คือ สมรภูมิ] ผู้นำประเทศไทยเลือกใช้มนทัศน์การต่อสู้เพื่อสร้างแรงกระตุ้นในเชิงจิตวิทยา โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศไทยเผชิญวิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งถูกเปรียบเทียบให้เป็นเหมือนศัตรูหรือภัยคุกคามที่ต้องต่อสู้เอาชนะ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจ และสังคม ผู้นำประเทศไทยจึงมีการร้องขอให้ประชาชนลุกขึ้นมาเป็นนักรบ โดยใช้ความสามัคคี ความเสียสละ ความรับผิดชอบ และความรักชาติเป็นอาวุธสำคัญในการป้องกันและฟันฝ่าวิกฤตการณ์ ทั้งนี้ อุปมาอุปไมยเชิงมนทัศน์ประเภทนี้มีบทบาทในการทำให้เกิดความรู้สึกร่วมอย่างเข้มข้นในเชิงอารมณ์ ทั้งความกล้า ความฮึกเหิม และความพร้อมใจในการต่อสู้เพื่อปกป้องประเทศไทย เปรียบเสมือนการปลุกพลังแห่งความเป็นนักรบในตัวประชาชน เพื่อรับมือกับวิกฤตการณ์ทุกรูปแบบอย่างไม่มีย่อท้อ

สำหรับอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] ประเทศชาติถูกผู้นำประเทศไทยเปรียบเทียบกับ เป็นเหมือนสิ่งก่อสร้างที่มีโครงสร้างมั่นคง มีองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ฐานราก เสาเข็ม และประตู ซึ่งล้วนเป็นส่วน สำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในการก่อสร้างขึ้นมา โดยประชาชนทุกคนไม่เพียงแต่มีบทบาทใน ฐานะผู้ร่วมก่อสร้างที่ช่วยกันหล่อหลอมวัสดุต่าง ๆ ให้กลายเป็นอาคารที่มั่นคงเท่านั้น หากยังมีสถานะเป็นเจ้าของ สิ่งก่อสร้างแห่งนี้ด้วย โดยมีหน้าที่ในการดูแล บำรุงรักษา และเปิดประตูบ้านเพื่อต้อนรับแขกจากต่างแดนด้วย ความเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจ และมีความรับผิดชอบร่วมกันในภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งยังเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ซึ่งประโยชน์นั้นก็เหมือนวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างที่มีคุณภาพและความคงทน สามารถประสานกันจนกลายเป็น สิ่งก่อสร้างที่แข็งแรงรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ในทุกสภาพแวดล้อม สะท้อนให้เห็นว่าความร่วมมือร่วมใจ ของประชาชนคือรากฐานสำคัญที่ทำให้ประเทศชาติเข้มแข็งและยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง

ส่วนสำหรับอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ เครื่องจักร] ประเทศชาติถูกมองในฐานะเครื่องจักรขนาดใหญ่ที่ต้องขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง และมีระบบภายในที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยการทำงานของชิ้นส่วนทุกชิ้นอย่างสอด ประสานและมีประสิทธิภาพ โดยประชาชนแต่ละคนเปรียบเสมือนฟันเฟืองที่มีบทบาทเฉพาะตัวในการส่งต่อพลังงาน ประสานจังหวะ และขับเคลื่อนระบบโดยรวมให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเผยให้เห็นถึง ความคิดของผู้นำประเทศไทยที่แฝงอยู่ภายใต้อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในลักษณะนี้ กล่าวคือ ผู้นำประเทศไทยมี ความมุ่งมั่นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยประชาชนต้องมีคุณภาพ มีศักยภาพ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และพร้อมทำงานร่วมกันอย่างมีวินัย เพื่อร่วมมือกันขับเคลื่อนภารกิจของชาติด้วยความรักชาติและความสมัครสมาน

อภิปรายผลการวิจัย

บทความฉบับนี้ได้ศึกษาถ้อยคำอุปลักษณะที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรีไทย เลือกใช้ใน คำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นถึงระบบความคิดของผู้นำ ประเทศไทยที่มีต่อประเทศชาติ กล่าวคือ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา มีการใช้วาทศิลป์ต้นทางที่มีลักษณะเรียบง่าย และสื่อความหมายได้ชัดเจนในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศชาติ เช่น ครอบครัวยุคใหม่ การเดินทาง การต่อสู้ การก่อสร้าง และเครื่องจักร ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านการใช้ภาษาของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาที่เรียบง่าย และตรงไปตรงมาแบบทหารดังที่वासนา นาน่วม (2557, 2558) ได้กล่าวไว้ เพื่อให้ผู้ฟังประชาชนสามารถรับรู้และเกิด ความเข้าใจแนวคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่การส่งเสริมความรักชาติ ความสามัคคีของประชาชนและ ความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ

เมื่อพิจารณาการปรากฏของถ้อยคำอุปลักษณะในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ของแต่ละปี พบว่าบริบททางสังคมมักส่งผลต่อการเลือกใช้ถ้อยคำอุปลักษณะ กล่าวคือ ถ้อยคำอุปลักษณะการต่อสู้ที่แสดงอุปลักษณะ เชิงมนทัศน์ [ประเทศชาติ คือ สมรภูมิ] ปรากฏในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เราเผชิญกับโควิด-19 กำลังแพร่ระบาดในสังคมไทย และผู้นำประเทศไทยเลือกใช้ อุปลักษณะดังกล่าวเพื่อสร้างความตระหนักรู้และปลุกกระแสความสามัคคี ความรับผิดชอบ และความเสียสละให้กับผู้ฟัง ประชาชนในประเทศชาติ ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบวิภาษระหว่างวาทกรรมกับสังคมที่แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) เสนอไว้ กล่าวคือ วาทกรรมประกอบสร้างสังคม ในขณะที่วาทกรรมก็ถูกกำหนดโดยสังคม

เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ทางความคิดของอุปลักษณะ โกทลี่ (Goatly, 1997) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอุปลักษณะ 3 กลุ่ม ใหญ่ ได้แก่ หน้าที่ด้านถ่ายทอดความคิด หน้าที่ด้านบุคคลสัมพันธ์ และหน้าที่ด้านการเรียบเรียงความ และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2556, น.99) ยังชี้ให้เห็นถึงหน้าที่ในการถ่ายทอดความคิดและพลังในการโน้มน้าวใจ เปลี่ยนมุมมองผู้รับ สาร ตลอดจนสื่ออารมณ์ของอุปลักษณะ ซึ่งมักเป็นที่สนใจของนักวิจัยปฏิบัติศาสตร์และนักวาทกรรมวิเคราะห์เชิง วิพากษ์ ดังนั้น การวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงมนทัศน์จึงมีส่วนช่วยในการเปิดเผยความคิดชุดต่าง ๆ ของผู้นำประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการปรารถนาในการสร้างพลเมืองที่รักชาติ สามัคคี เสียสละ อดทน มีคุณภาพและศักยภาพเพื่อพัฒนา ประเทศชาติที่สะท้อนออกจากอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่เกี่ยวกับประเทศชาติทั้ง 5 ประเภท ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งมั่น ในการเร่งจัดระเบียบสังคมและผลักดันค่านิยมหลักของคนไทยของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดังที่อัศวินโตะกลม (2566) ได้กล่าวไว้ว่า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เห็นว่าคนหรือทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด

ของประเทศ และการกำหนดค่านิยมหลักของสังคมไทยให้ชัดเจนเพื่อสร้างคนที่เข้มแข็งเป็นสิ่งแรกที่คนไทยและประเทศไทยยังเป็นปัญหาและต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในฐานะที่เป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีการประกาศนโยบายการสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการของคนไทยหรือความปรารถนาในการสร้างชาติไทยให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน รวมถึงการสร้างประเทศให้มีขีดความสามารถ ความเข้มแข็ง เสถียรภาพ สันติสุขและการยกระดับบทบาทของประเทศไทยบนเวทีโลกที่สะท้อนออกจากอุปถัมภ์เชิงมนัส [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] และ [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง] นอกจากนี้ ยังสังเกตได้ว่าอุปถัมภ์เชิงมนัส [ประเทศชาติ คือ ครอบครัว] และ [ประเทศชาติ คือ ผู้เดินทาง] ยังช่วยแสดงให้เห็นถึงความพยายามของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาลให้เป็นรัฐบาลที่มีความรับผิดชอบ ร่วมทุกข์สุขกับประชาชน และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการบริหารประเทศ รวมไปถึงการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ อีกทั้งยังปรากฏการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นประเทศที่มีความมั่นคง ความพร้อม และความสามารถในการท่องเที่ยวและความร่วมมือในทุกมิติทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศผ่านอุปถัมภ์เชิงมนัส [ประเทศชาติ คือ สิ่งก่อสร้าง]

ยิ่งไปกว่านั้น การใช้อุปถัมภ์เชิงมนัสทั้ง 5 ประเภทต่างมีบทบาทในการสะท้อนภาพลักษณ์ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา กล่าวคือ อุปถัมภ์เชิงมนัสที่เกี่ยวกับการเดินทาง การต่อสู้ และการก่อสร้างช่วยสร้างภาพลักษณ์ของผู้นำประเทศไทยในฐานะผู้มีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนประเทศชาติผ่านพันธกิจและวิถีดการต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมายของการพาประเทศชาติกลับสู่ความสงบเรียบร้อย มีเสถียรภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน การลงทุน และสามารถพัฒนาต่อไปอย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงที่ ภาคิน โขติเวศย์ศิลป์ (2562) บ่งชี้ให้เห็นว่า หนึ่งในภาพลักษณ์ที่ปรากฏชัดของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาคือความเข้มแข็ง มั่นใจและความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองที่หมักหมมมาเป็นเวลานานและฟื้นฟูประเทศไทย ภายใต้บริบทที่ผู้นำหลายคนในอดีตไม่สามารถคลี่คลายได้ ความเข้มแข็งดังกล่าวทำให้ภาพลักษณ์ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชามีความน่าเชื่อถือในฐานะผู้กอบกู้ประเทศและนำพาให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ แม้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาจะมีภาพลักษณ์ที่เคร่งขรึมและแข็งกร้าวตามลักษณะของผู้นำทหาร แต่อุปถัมภ์เชิงมนัสที่เกี่ยวกับครอบครัว เช่น การเรียกประชาชนว่า “พี่น้อง” หรือ “ลูกหลาน” ยังมีบทบาทในการลดความตึงเครียดและสร้างภาพลักษณ์ของความเป็นกันเอง ทำให้ประชาชนรู้สึกใกล้ชิดและไว้วางใจได้ ภาคินเองก็ระบุว่าภาพลักษณ์ของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชายังประกอบด้วยความอารมณ์ขันและความรักชาติจริงใจ ซึ่งแสดงออกผ่านภาษากายและภาษาพูดที่เป็นกันเอง แม้จะมีอำนาจแบบเบ็ดเสร็จก็ตาม อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ในเชิงลบที่ภาคินเสนอ เช่น “เผด็จการหรืออึดติดกับไทย” และ “ไม่เกรงกลัวสื่อมวลชน” ซึ่งมักปรากฏในบริบทการสื่อสารเชิงสั่งการหรือการตอบโต้สื่อมวลชนไม่ได้สะท้อนออกมาในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ เนื่องจากสุนทรพจน์ดังกล่าวตั้งอยู่บนศุภวาระที่เต็มไปด้วยความปรารถนาดี การให้กำลังใจ และการสร้างความหวังแก่ประชาชน จึงมีลักษณะของการร้องขอหรือการเชิญชวนมากกว่าการสั่งการแบบในบริบทการปกครองเชิงทหาร ภาษาที่ใช้จึงแฝงด้วยความนุ่มนวลและอ่อนโยนดังที่แสดงในอุปถัมภ์เชิงมนัสที่เกี่ยวกับเครื่องจักร

อนึ่ง ชุดความคิดดังกล่าวก่อตัวขึ้นมาเป็นอุดมการณ์ที่ปรากฏในสังคมไทยในช่วงเวลาที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยอุดมการณ์เหล่านี้มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการและควบคุมการกระทำ วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม จนกระทั่งทัศนคติของประชาชนชาวไทย เพื่อให้คล้อยตามในสิ่งที่เอื้อประโยชน์แก่ประเทศชาติ ดังที่ฟาน ไค้ (van Dijk, 1998) เสนอว่า อุดมการณ์เป็นระบบความคิดความเชื่อของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของคนกลุ่มนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่เพียงแต่แนวคิดอุปถัมภ์ ฌ์ฐพร พานโพธิ์ทอง (2556) ยังเสนอแนวคิดทางภาษาศาสตร์อื่นที่แฟร์คริฟและฟาน ไค้กล่าวถึงและเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ด้วยบทเพื่อนำไปสู่การเปิดเผยอุดมการณ์ที่แฝงเร้นอยู่เบื้องหลังภาษา ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวาทกรรมประเภทอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

บทความฉบับนี้เป็นการศึกษาอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรีไทย ใช้ในคำกล่าวสุนทรพจน์เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาเพิ่มเติม เช่น หน้าที่ของอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในคำกล่าวสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศเนื่องในโอกาสอื่น ๆ อุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในคำกล่าวสุนทรพจน์ของผู้นำประเทศอื่น ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งอาจช่วยเปิดเผยให้เห็นถึงกลวิธีในการสร้างความเข้าใจเฉพาะบุคคล บทบาทของอุปลักษณะเชิงมนทัศน์ในบริบทที่หลากหลาย และยุทธศาสตร์การบริหารประเทศของผู้นำประเทศ รวมถึงการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างผู้นำประเทศต่าง ๆ เพื่อแสดงความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรมและอุดมการณ์ทางการเมือง

รายการอ้างอิง

- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2556). *วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษา วาทกรรมในภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2558, 2 มกราคม). *คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในศุภวาระดิถีขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๘* [Video]. ยูทูป. https://youtu.be/jKBcZqM-rb8?si=wVx3J_864PNTVA_
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2559, 8 มกราคม). *สารอวยพรเนื่องในศุภวาระขึ้นปีใหม่ พ.ศ.2559 ของนายกรัฐมนตรี* [Video]. ยูทูป. https://youtu.be/B4PYyEF_dfM?si=751VEt25kz4dXSS_
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2560, 1 มกราคม). *นายกรัฐมนตรีกล่าวอวยพรปีใหม่ 2560* [Video]. ยูทูป. <https://youtu.be/UFL-pNQeiVQ?si=lg9emZ6ZSTICFk3N>
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2561, 1 มกราคม). *คำกล่าวอวยพร นายกรัฐมนตรี เนื่องในวันปีใหม่ 2561* [Video]. ยูทูป. <https://youtu.be/Zuq2hAxH3z8?si=Ne7G7id1iJlgrVsP>
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2561, 31 ธันวาคม). *คำปราศรัย นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาส “วันขึ้นปีใหม่” ประจำปี 2652* [Video]. ยูทูป. <https://youtu.be/HQPr24t4dh0?si=0Mbqd4x4mJVE3zo3>
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2564, 1 มกราคม). *คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชานายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๔* [Video]. ยูทูป. <https://youtu.be/3cSpCK0NLTo?si=9dgDLzbyl7eKllgF>
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2565, 1 มกราคม). *คำปราศรัย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช 2565* [Video]. ยูทูป. https://youtu.be/c1jb9_SPHaw?si=BkAOG7XxNgkAqS7F
- ไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล. (2566, 1 มกราคม). *คำปราศรัยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาส “วันขึ้นปีใหม่” ประจำปีพุทธศักราช 2566* [Video]. ยูทูป. https://youtu.be/pN-nF9xHzzY?si=rQUuJO4wC6B_abOs
- ธีรยุทธ บุญมี. (2547). *ชาตินิยม และหลังชาตินิยม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สายธาร.
- ธีร์วรา แสงอินทร์. (2566). เปรียบเทียบอุปลักษณะเชิงมนทัศน์การเมืองไทย: กรณีศึกษาก่อนการเลือกตั้งใน พ.ศ. 2544 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2566. *วารสารอักษรศาสตร์*. 52(2), 91-109.
- นิภาดา โพธิ์เรือง. (2566). *อุปลักษณะในวาทกรรมการเมืองไทยในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการทั่วไป พ.ศ. 2562: การวิเคราะห์อุปลักษณะเชิงวิพากษ์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/84172>
- บุญยแสน ตรีวิเศษ. (2560). มโนอุปลักษณะการเมืองในบทกวีรางวัลพานแว่นฟ้า. *รมยสาร*. 15(1), 73-91.

- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2562, 31 ธันวาคม). คำกล่าวอวยพร พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๖๓. รัฐบาลไทย. <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/25554>
- พิชญ บางเขียว. (2544). *รูปภาพแสดงอุปถัมภ์ในข่าวการเมือง*. ใน อัครวิทย์ เรืองรอง (บ.ก.), มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์: พลังปัญญา (น.81-90). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ภาคิน โชติเวศย์ศิลป์. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่มาจากการยึดอำนาจภายใต้วิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 8(1), 15-25.
- ยุธยา หมั่นสาย. (2546). *แนวคิดในการบริหารประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์: กรณีศึกษาวิเคราะห์สุนทรพจน์ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พ.ศ. 2501-2506* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. Central Library Srinakharinwirot University. http://search.swu.ac.th/permalink/f/1hffhn9m/ALEPH_MONO000071378
- รัชนีญา กลิ่นน้ำหอม. (2551). *อุปถัมภ์ที่นักการเมืองไทยใช้: การศึกษาตามแนววรรณคดีปริชานและงานปฏิบัติศาสตร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/14787>
- วาสนา นาน่วม. (2557). *เส้นทางพหุศาสตร์ ประยุทธ์ จันทร์โอชา จาก “ทหารเสือ” สู่ “หลังเสือ”*. มติชน.
- วาสนา นาน่วม. (2558). “บึกตูด” นายกฯ โหด มัน ฮา. มติชน.
- ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว. (2556). *วาทกรรมเกี่ยวกับประชาธิปไตย : กรณีศึกษาสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร] <https://sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/11591>
- อัศวินโตะกลม. (2566). *ผู้นำ*. จี-เลน.
- อุมาวัลย์ ขาดีไอยรานนท์. (2560). *[ชาติ คือ มนุษย์: อุปถัมภ์เชิงวิพากษ์ในวาทกรรมของหลวงวิจิตรวาทการ*. ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 (น.725-739). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- อุษา พงษ์ชัยวิบูลย์. (2544). *การศึกษาอุปถัมภ์เรื่องการเมืองในภาษาไทยตามแนววรรณคดีปริชาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:116304
- Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. Arnold.
- Goatly, A. (1997). *The Language of Metaphors*. Routledge.
- Jiang, Z. (2016). *A Comparative Study between Chinese and Thai Leaders' New Year Speeches* [中泰国家领导人新年演讲语篇对比研究] [Doctoral dissertation, Jilin University]. CNKI. <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CDFDLAST2017&filename=1017014201.nh>
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. The University of Chicago Press.
- Van Dijk, T.A. (1998). *Ideology: a multidisciplinary approach*. SAGE Publications.